

Med tjejerna i fokus

Av: Maria Sjöström JMMH04

Grönvit satsning kan leda till guld
”Jag har tackat nej till flera proffserbjudanden”
Idrottsmiljarden

Södertörns högskola
Journalistik och multimedia
C-projekt i journalistik HT06
Antal tecken: 25 012
Handledare: Kajsa Olsson
Examinator: Christian Andersson
Slutseminarium den 15 januari 2007

Innehållsförteckning:

Överingress: (Antal tecken 376)	3
Reportage: Grönvit satsning kan leda till guld – (Antal tecken 11 122)	4
Personporträtt: ”Jag har tackat nej till flera proffserbjudanden” – (Antal tecken 7 057)	9
Faktaartikel: Idrottsmiljarden – (Antal tecken 6 457)	13
Arbetsrapport: (Antal tecken 3 181)	16
Källförteckning:	18

Överingress:

Hammarby Damfotbolls 14-åringar och landslagsstjärnan Victoria Svensson tillhör de bästa fotbollsspelarna i Sverige. Framgångarna har inte enbart med deras spelskicklighet att göra. Idrottsrörelsens ideellt arbetande eldsjälar gör uppoffrande insatser för sina spelare. Regeringens miljardsatsning på svensk idrott ger fler ungdomar möjligheten att följa i tjejernas fotspår.

Reportage:

Grönvit satsning kan leda till guld

Med rödrosiga kinder droppar tjejerna in en efter en i Årstaskolans gymnastiksal.

En dryg halvtimmes löpning har inlett träningspasset. Det är en måndagskväll i slutet

av november och Hammarby Damfotbolls 14-åriga tjejer har sin första inomhusträning för säsongen.

Stämningen är glad och uppsluppen i salen. I kvällens kombinerade löp- och fysträning deltar ett tjugotal spelare. De är enhetligt klädda i gröna shorts och svarta t-shirts, med klubbmärket på tröjorna. Eftersom det är första träningen på inomhussäsongen är tempot lite lugnare än vanligt. Tjejerna tränar ihop två och två. Inför varje övning får spelarna noggranna instruktioner för hur övningarna ska utföras. Det är av yttersta vikt, eftersom felaktiga rörelser kan medföra en skaderisk. På en av träbänkarna längs salens långsida sitter tre skadedrabbade tjejer, varav en med kryckor. Trots att de inte kommer att kunna spela fotboll på en lång tid framöver vill de ge stöd åt sina lagkamrater. Stommen i truppen har varit densamma sen tjejerna började spela fotboll vid sex års ålder. Det har resulterat i en oerhört stark sammanhållning. Spelarna känner varandra väl och har under årens gång blivit alltmer samspelta.

Nervositet i öppningsmatchen

Fem grönvitklädda tjejer står beredda ute på planen. Det är dags för avspark. ”Kom igen nu Bajen” skriker lagkamraterna på läktaren. Domarens visselpipa ljuder och matchen är i gång.

Tyresöhallen har lockat många mellandagslediga människor denna torsdagseftermiddag. Aktiviteten är i full gång från tidig morgon till sen kväll. Matcherna avlöser varandra i ett rasande tempo. Här och i tre andra av kommunens idrottshallar spelas Stora Tyresöcupen. Turneringen är en av landets största inomhusturneringar i fotboll, med över 650 lag från stockholmsområdet anmälda i ålderklasserna 8–17 år.

Hammarbytjejerna är nervösa, det är den första matchen i turneringen, vilket alltid brukar framkalla den där extra pirrande känslan i magen. Tränarnas lugna kontrollerade beteende från sidan av planen ger spelarna en trygghet. Föräldrar och lagkamrater på läktaren skriker uppmuntrande ord för att stödja lagmedlemmarna på planen.

Klockan på resultattavlan ger ifrån sig ett gällt tjut efter 15 minuters speltid. Hammarby har gått segrande ur den första fighten mot IFK Aspudden med 2–1.

Elit och bredd i kombination

Hammarby Damfotboll är uttalat en elitsatsande förening. Adam Zakrewski är ungdomsansvarig i föreningen och huvudtränare för flickor födda 1992.

– Vi försöker utbilda spelarna för en kommande elitkarriär. Vi vill att de ska få upp känslan för spelandet, säger Adam Zakrewski.

Lagets assisterande tränare Annika Vikander poängterar dock vikten av att fotbollsträningen ska vara kul och inte prestationsbaserad när spelarna är barn.

– Det viktigaste är att inte elitsatsa för tidigt. Det ska vara lek så länge som möjligt, säger hon.

Elitsatsningen i Hammarby Damfotboll börjar då tjejerna spelar 11-manna fotboll, det vill säga vid 13 års ålder. Det här är något som alla inblandade är medvetna om, och överraskar därför varken spelare eller förälder. Hammarby Damfotboll kombinerar även sin elitinriktning med en bred ungdomsverksamhet. Det betyder att alla spelare har möjlighet att spela även om de inte tillhör de bästa i sitt lag. Föreningen ställer ofta upp med två lag per åldersklass i turneringar och cuper, för att alla ska få en chans att spela.

Stark sammanhållning

Två raka segrar i S: t Erikscupen talar klarspråk. Hammarby Damfotbolls 14-åriga tjejer är bland de bästa i landet.

– Vår styrka är vår sammanhållning, disciplin och att vi har en sån glädje till spelet, säger spelaren Olivia Johansson.

Precis som i de flesta fotbollslag finns det några spelare som är mer utmärkande i sin spelskicklighet och teknik. Tränaren Annika Vikander berättar att gemenskapen och samspelet är den främsta anledningen till lagets framgångar.

– Dom är så otroligt duktiga, alla ligger på en bra högsta nivå, säger hon.

Sommarens höjdpunkt för många av Hammarbyspelarna var lagets deltagande i Gothia Cup turneringen i Göteborg. Under turneringens gång beslutade tränarstaben att organisera en tävling inom laget. Det gällde för spelarna att hitta på den bästa målgesten. En ny gest för varje mål var utmaningen. Coachen Annelie Norén berättar att anledningen till den lite annorlunda tävlingen var att tjejerna sedan en lång tid tillbaka varit dåliga på att visa glädje då det egna laget gör mål.

I gruppspelen var laget helt överlägsna de flesta motståndarna, och vann matcherna med stora siffror. Påhittigheten och fantasin i skapandet av nya målgester visste inga gränser.

– Det var helt makalöst, säger Annelie Norén och skrattar.

Dessvärre gav tävlingen inte långvarigt resultat i glädjetrytning på planen. Tjejerna har fortfarande svårigheter att brista ut i glädjevral då bollen passerat mållinjen kan jag notera då jag sitter på läktarplats i Tyresöhallen.

Åskådarna i hallen består till största delen av föräldrar. Jag lägger märke till att det är ungefär lika många mammor och pappor som kommit för att stödja sina barn. För ett ögonblick tillåter jag mig att tjuvlyssna lite på deras konversationer. Mammorna framför mig diskuterar ingående sina respektive familjer. Papporna på min högra sida pratar däremot fotboll, men det är inte de egna barnens spel som kommenteras. Henke Larssons lön som spelare i Manchester United är det heta samtalsämnet.

Föräldrar i regel även tränare

I svensk ungdomsfotboll är det vanligt att föräldrar till de aktiva barnen är verksamma som tränare. Så är fallet även inom Hammarby Damfotboll. Fram till för ett år sedan, hade F-92 två pappor som tränare. Spelarna berättar uttrycksfullt om deras kompetenta sätt att lära ut konsten att spela fotboll.

– Det är våra förra tränare som gett laget vår grund. Utan dem hade vi aldrig blivit så bra, säger Sofia von Schmalensee.

De får medhåll av Annelie Norén som tränat tjejerna sedan hösten 2005.

– De är jätteduktiga tränare. Lagets framgångar är ett resultat av deras disciplinerade sätt att träna laget, säger hon.

Annelie Norén har själv en lång karriär som aktiv fotbollsspelare bakom sig och hon har en gedigen Hammarbybakgrund. Hon spelade som mittback i klubbens A-lag så

sent som säsongen 2005. Efter sommaren 2006 tillträdde hon som Hammarby Damfotbolls sportchef, föreningens enda avlönade medarbetare. I övrigt drivs föreningen av en grupp fotbollsentusiaster, som arbetar ideellt.

Kvinnliga tränare – en ovanlig syn

Trots att jag från flera håll har fått höra hur viktigt det är att utbilda fler kvinnliga tränare, ledare och domare lyser de med sin frånvaro under inomhusturneringen i Tyresö. Både Riksidrottsförbundet och Svenska Fotbollförbundet har uttryckligen uttalat ett önskemål om fler kvinnor inom idrotten och då specifikt som ledare för flickidrott. Hammarbytjejerna är oerhört positivt inställda till sin tränarstab och tycker deras spel har utvecklats sedan Annelie Norén tog över tränarrollen.

– Jag tycker att det är skönt att ha en kvinnlig tränare, det känns mer avslappnat.

Annelie är dessutom så professionell, säger Sofia von Schmalensee.

– Alla i laget har utvecklats enormt sen Annelie började träna oss. Min teknik har blivit mycket bättre, säger Olivia Johansson.

Efter sommaren tog Adam Zakrewski över rollen som huvudtränare i laget, vilket Annelie Norén anser är positivt. Hon tror att en kombination med både en manlig och kvinnlig tränare ger det bästa resultatet för laget.

Lokalbrist

Under sommarhalvåret tränar föreningens 350 spelare på hemmaarenan Kanalplan på Södermalm i Stockholm. Vintertid är det däremot betydligt svårare att få tag på lämpliga träningslokaler. Konkurrensen med inomhusidrotter som handboll, basket och innebandy är tuff, och antalet idrottshallar i Stockholmsområdet är begränsat. Det har resulterat i att F-92 har fått finna sig i att ha träning lördag, söndag och måndag under inomhussäsongen i hallar med en stor geografisk spridning.

En söndagskväll i mitten av december beger jag mig till Högdalen. I den stora hallen råder full aktivitet. Laget är uppdelat i två olika grupper och tränar passningsövningar i varsin del av hallen. Tempot är högt. "Här, här" ekar ropen från tjejerna när de är passningsbara. Bollen rullar snabbt från spelare till spelare. Efter en välförtjänt drickspaus är det dags för nästa övning.

Efter drygt halva träningstiden samlar Adam Zakrewski laget i mitten av hallen för ett kort genomgång. Han ger spelarna tips på hur de kan förbättra sitt spel i övningen de just utfört.

Adam Zakrewski menar att tjejerna måste tänka på ett annat sätt då det gäller inomhusfotboll. Motståndarna har betydligt svårare att försvara sig mot ett rörligt lag som utnyttjar de små ytor som är tillgängliga på inomhusplanen. Under genomgången sitter spelarna i en ring runt tränaren och lyssnar koncentrerat.

– Tjejerna är otroligt fokuserade och engagerade. Det är underbart att se hur lätt de har för att lära sig, säger Annika Vikander.

Tufft schema

Ungefär hälften av lagmedlemmarna spelar fotboll även på skoltid. Numera finns det fotbollsklasser så långt ner i åldrarna som på mellanstadienivå. I fotbollsklasserna har eleverna två 90 minuters pass fotbollsträning per vecka utöver de ordinarie idrottslektionerna. Syftet med skolans fotbollsprofilering är inte att vara elitsatsande, men en del elever tycker att det kan vara tufft nog ändå. Träningarna är gemensamma för både killar och tjejer, vilket resulterar i att det blir tufft för tjejerna att hålla jämna steg med killarna. Annelie Norén berättar att hon lade märke till problemet i höstas.

– Tjejerna kunde komma helt slutkörda till träningen, trots att de nyligen haft sommarlov, säger Annelie Norén.

Tillsammans med skolan har Annelie Norén försökt förbättra situationen. En av kompromisserna som gjorts är att eleverna inte behöver ha tuffa fyspass i skolan samma dagar som de har träning i klubblaget. Både Sofia von Schmalensee och Olivia Johansson har sökt till andra skolor inför vårterminen, utan fotbollsriktning.

Framtidsvisioner

Det är inte alla fotbollsspelare som drömmer om att bli proffs eller en framtida karriär inom idrotten. Hammarbytjejerna Olivia Johansson och Sofia von Schmalensee spelar fotboll för att de tycker det är kul, inte för att bli bäst. Deras drömmar handlar istället om yrkesmässiga framgångar.

– Jag drömmer om att ha ett jobb där jag kan hjälpa människor till ett bättre liv, till exempel som hjälparbetare i Afrika, säger Olivia Johansson.

– Jag gillar att argumentera och kan tänka mig att arbeta som politiker eller advokat, säger Sofia von Schmalensee.

Vinna eller försvinna

I Stora Tyresöcupen ställde Hammarby Damfotboll upp med två lag i åldergruppen F-92. Ett i den ordinarie turneringen och ett i SM-kvalet som spelas under samma vecka. För SM-laget gick kvalspelet smärtfritt. De avancerade direkt till kvartsfinal via tre raka segrar, och med en målskillnad som imponerar, 18–0. ST-lagets turnering tog däremot slut redan i gruppspelet.

Huruvida Hammarby Damfotbolls F-92 blir svenska mästare eller inte återstår att se. Finalspelet för Stockholmsregionen inleds i början av januari.

Personporträtt:

”Jag har tackat nej till flera proffserbjudanden”

Med kvicka fötter springer en blondlockig flicka ut på planen. Hon är sex år gammal och spelar fotboll tillsammans med pojkarna från byarna runt hembygden Rånnaväg. Två decennier senare får hon för andra gången ta emot utmärkelsen Diamantbollen som Sveriges bästa fotbollspelare på Scandinaviams scen i Göteborg.

Victoria Svensson sätter sig tillrätta på motionscykeln och börjar trampa. Några ögonblick senare nynnar hon ikapp med musiken som strömmar ut från högtalarna i idrottshallen. Dagens rehabiliteringsträning inleds med tio minuters cykling i lugnt tempo, belastningen på det nyopererade knäet får inte vara för stor. Svullnaden i knäet är fortfarande synlig.

Årets fotbollssäsong slutade olyckligt för landslagsstjärnan. Ett inflammerat knä och en sargad hälsena resulterade i två operationer i mitten av november. Istället för en välförtjänt ledighet inför försäsongsträningen får hon arbeta hårt med rehabilitering för att komma tillbaka till sin ordinarie form.

Träningsvillig flickspelare

Victorias fotbollsintresse väcktes tidigt, redan som sexåring började hon spela tillsammans med pojkarna i Gällstads IF. Ett år senare började hon även träna med flicklaget i Grönahögs IK. Fram till 14 års ålder spelade Victoria i båda klubbarna parallellt, med träning två gånger i veckan med respektive lag. Numera spelar hon med den allsvenska klubben Djurgården/Älvsjö.

– Mamma och pappa betydde allt för mig under mina ungdomsår. Utan deras stöd hade jag aldrig tagit mig så här långt, säger Victoria.

Alternativa karriärer

Som så många andra elitfotbollsspelare på damsidan har Victoria ett arbete vid sidan av sin idrottskarriär. Hon arbetar halvtid som marknadsassistent på Djurgården/Älvsjö's kansli i Kristineberg. Tjänsten beskriver hon själv som en "alltiallo", hon är föreningens ansikte utåt i kontakten med sponsorer, men sköter även det administrativa kring klubblaget, bokar resor, boende och mat.

Under sin uppväxt gick Victoria på Hotell- och restaurangprogrammet i Borås.

Matlagning har alltid varit ett stort intresse. När karriären tagit slut är det inte omöjligt att Victoria ger sig in i restaurangbranschen.

– Drömmen är att öppna ett fik eller restaurang med Kicki, säger Victoria.

När Victoria pratar om Kicki menar hon sin lagkamrat från både Djurgården/Älvsjö och landslaget - Kristin Bengtsson.

Proffskarriär i klubblaget

Under de senaste åren har det gått många rykten om Victoria och en eventuell proffskarriär, men vilka rykten stämmer överens med verkligheten? Victoria berättar att hon varit heltidsproffs i Djurgården/Älvsjö under tre månader 2004. Hon medger dock att många klubbar från både Europa och Nordamerika har varit intresserade av att värva henne.

– Jag har tackat nej till flera erbjudanden, bland annat Philadelphia och Lazio. Jag spelar inte för pengarnas skull utan för att utvecklas som spelare, säger Victoria.

Det mest kontroversiella erbjudandet kom från den italienska klubben Perugia år 2003. Reaktionerna blev starka inom både idrottsrörelsen och i medierna, eftersom klubben ville värva både Victoria Svensson och Hanna Ljungberg till sitt herrlag.

– Jag trodde att de skojade, men de var nog främst ute efter uppmärksamhet, säger Victoria.

Uppmärksamhet är något som blivit en del av Victorias vardag. Hon har genom sin spelskicklighet och personlighet blivit en av våra käraste och mest kända fotbollsspelare.

Alla kvinnliga fotbollsspelare får dock inte lika mycket utrymme i medierna som Victoria. Mediebevakningen kring damallsvenskan handlar nästan uteslutande om någon av storklubbarna Umeå IK och Djurgården/Älvsjö. Övriga klubbar ägnas obefintligt utrymme.

Starkare än väntat

Vi befinner oss i Idrottsmedicinska avdelningens träningslokaler på Bosön, på Lidingö norr om Stockholm. Här arbetar sex legitimerade sjukgymnaster med rehabiliteringsträning för elitidrottare. Enligt Victorias personlige sjukgymnast Peter Svensson går hennes träning helt enligt planerna, i vissa avseenden till och med bättre än förväntat. Flera av övningarna får uppgraderas till en svårare nivå, eftersom hon snabbt har fått tillbaka styrkan i benen. En del nya övningar instrueras inledningsvis av Peter.

– Herregud, den här övningen är ju svår, hur kunde du göra den så lätt, säger Victoria och skrattar i riktning mot Peter.

Victorias tillfälliga mål är att kunna börja träna med övriga tjejer i klubb laget i mitten av januari. Jag tvivlar inte för en sekund på att hon kommer att lyckas. Så stark som hon sett ut på rehabiliteringsträningen dröjer det inte länge förrän hon är tillbaka i toppform.

Gyllene år

2003 var Victorias hittills bästa fotbollsår i karriären. Det var året då hon lyckades säkra VM-silvret tillsammans med damlandslaget i USA, ta SM-guld med klubb laget Djurgården/Älvsjö, samt vinna skytteligan i damallsvenskan. Samma år fick hon även ta emot diamantbollen som Sveriges bästa damfotbollsspelare för andra gången i karriären.

Ett annat roligt erkännande kom 2004, då Svenska Fotbollförbundet firade 100 år. Posten gratulerade genom att ge ut en speciell frimärkesutgåva i fotbollens ära. Tillsammans med landslagskollegan Hanna Ljungberg, och fyra herrspelare blev Victoria dedicerad ett eget frimärksmotiv.

– Det var jättehäftigt, säger hon och ler.

Meriterad profil

Victoria eller "Vickan" som hon vanligtvis kallas har gjort 48 mål i landslagdressen. Hittills har det blivit 127 landskamper, vilket gör henne till en av de mest meriterade fotbollspelarna genom tiderna på damsidan. Hur länge hon kommer att fortsätta spela fotboll på elitnivå är en intressant men svår fråga att besvara. Victoria fyller 30 år i mitten maj påpekar jag försiktigt.

– Jag tar ett år i taget, säger landslagsprofilen hemlighetsfullt.

I september 2007 är det återigen dags för VM. Den här gången äger turneringen rum i Kina. Victoria hoppas gå en skadefri vår till mötes, så att hon får chansen att delta i mästerskapet.

Stjärnorna håller ihop

Då vi kommer ut från Bosöns träningsanläggning öser regnet ner. Victoria småspringer före mig till bilen som står parkerad utanför. Väl inne i bilen börjar vi diskutera vem som kan ha fått Bragdmedaljen, som offentliggjorts tidigare på dagen. Vi är överrens om att de borde vara "Tre kronor", efter det makalösa året som resulterade i både OS- och VM-guld. Eftersom de inte säger något på radion om utmärkelsen ringer Victoria ett samtal till sin arbetskollega Linda. Jag lyssnar nyfiket på konversationen.

– Är det sant, fick Anja det? Fan, vad roligt, då måste jag skicka ett sms och gratia henne, säger Victoria glatt.

Fakta

Namn: Victoria "Vickan" Margareta Svensson

Födelsedatum: 18 maj 1977

Bostad: Radhus i Farsta, söder om Stockholm

Uppväxt: Rånnaväg i Västergötland

Husdjur: Katten Kajsa

Favoriträtt: Husmanskost och Fläskfilé a la Vickan

Böcker: Deckare

Musik: Coldplay, R.E.M och Norah Jones

Sponsorer: Umbro och Toyota

Tröjnummer: 16 i Djurgården/Älvsjö och 11 i landslaget

Mästerskapstitlar: Ett VM-silver, ett EM-silver, fyra SM-guld

Diamantbollen: 1998 och 2003

Allsvensk skytteligavinnare: 1998, 2001 och 2003

Faktaartikel:

Idrottsmiljarden

– Satsningen ligger väl i linje med vår ambition för verksamheten. Tjejer och killar måste få samma förutsättningar, säger Peter Landström, Svenska Fotbollförbundet.

Flickors idrottande prioriteras i regeringens satsning på idrottens barn- och ungdomsverksamhet. Riksidrottsförbundet har under en fyraårsperiod fått disponera en miljard kronor för att utveckla svensk idrott.

Den socialdemokratiska regeringens satsning Handslaget är nu inne på sitt fjärde och sista år. Förutom en utökad satsning på flickors idrottande har idrottsföreningar kunnat söka bidrag för att öppna dörrarna för fler, hålla tillbaka avgifterna, delta i kampen mot droger och intensifiera samarbetet med skolorna. Satsningen inleddes den 1 januari 2004 och pågår till den 30 juni 2007.

Mattias Hjelmberg arbetar med idrottsutveckling inom barn- och ungdomsidrott på Riksidrottsförbundet i Stockholm, och är involverad i Handslaget. Han har fått intrycket av att idrottsföreningarna runt om i landet uppskattar avsikten med

satsningen.

– Vår bild är att det är jättepositivt. Alla specialförbunden är angelägna om att pengarna går till rätt ändamål, säger Mattias Hjelmberg.

Sveriges idrottsrörelse är uppdelat i 68 specialförbund. Det största är Svenska Fotbollförbundet med cirka en miljon medlemmar. Förbundet har för Handslagets fyraårsperiod blivit tilldelade 100 miljoner kronor att fördela vidare till sina 24 distriktsförbund.

Andelen unga tjejer som tränar och tävlar i en idrottsförening har ökat de senaste åren enligt statistik från Statistiska Centralbyrån. År 2005 var fördelningen mellan antalet aktiva ungdomar inom idrottsrörelsen 40 procent tjejer, 60 procent killar.

– Vi är på god väg, andelen tjejer som idrottar ökar stadigt. Det skiljer sig mellan olika idrotter. Vissa har fler tjejer än killar redan idag, andra har jämn könsfördelning och så finns idrotter som har fler killar än tjejer. Det är dessa idrotter som måste jobba vidare på att få fler tjejer. Jag tror det till viss del handlar om en fördelning av resurser. Alla ska ges samma träningsmöjligheter och material, rätt till kompetenta ledare och samma status, säger Mattias Hjelmberg.

Focus på tjejsatsningar

Fotbollen är en av de idrotter där tjejer fortfarande är underrepresenterade. 29 procent av tjejer mellan 13–20 år, respektive 44 procent av killar spelar fotboll i en förening. Svenska Fotbollförbundet valde därför att koncentrera sin satsning under Handslagets två första år på tjejers fotbollsspelande inom föreningarnas verksamhet, och fick bra respons. Över hälften av de beviljade ansökningarna avsåg tjejsatsningar.

Svenska Fotbollförbundet anser att fotbollen behöver fler kvinnliga förebilder som ledare, tränare, instruktörer och domare. Mattias Hjelmberg på Riksidrottsförbundet tycker det omfattar hela idrottsrörelsen.

– Man ska komma ihåg att idrotten är präglad av en syn som man måste ändra på, kvinnlig idrott anses ofta underordnad den manliga. Killarnas verksamhet är alltså den ”riktiga”. Jag tror att vi behöver fler kvinnliga ledare, men det här är en förändring som tar tid, säger Mattias Hjelmberg.

Det är märkbart att även fotbollsföreningarna har uppfattningen om att fler kvinnliga förebilder krävs. Ledarutveckling och ledarutbildning för tjejer är ett område föreningar i stor utsträckning sökt bidrag för. Många ansökningar handlar även om att förstärka de materiella resurserna till tjejfotbollen, som till exempel genom inköp av bollar och kläder. Flera föreningar har också erbjudit sina spelare föreläsningar om hälsofrågor, till exempel kosthållning, med hjälp av bidrag från Handslaget.

Bra förebilder krävs

Peter Landström arbetar som process och projektledare inom utvecklingsenheten på Svenska Fotbollförbundet i Solna. Han ifrågasätter varför man jämför herr- och damfotboll som idrott. Det gör man exempelvis inte när det gäller individuella idrottsprestationer som till exempel höjdhopp. Varför ska man göra det inom fotbollen? Han anser dock att det finns hopp för den unga generationen fotbollsspelare. Det behövs profiler inom fotbollen för de unga tjejerna att se upp till. Umeå IK har en utmärkt förebild i Marta Vieira da Silva, tycker Peter Landström. Den 20-åriga brasilianskan med artistnamnet "Marta" har spelat i Umeå sedan 2004. I december förra året utnämndes hon till världens bästa fotbollsspelare.

I Sverige är det en minoritet av alla idrottare på elitnivå som kan leva enbart på sin idrottskarriär, varav ett fåtal är tjejer. Peter Landström och Mattias Hjelmberg är ense om att det är orättvist, men ser ingen lösning på kort sikt.

– Det är klart att tjejer ska ges samma möjlighet som killar, men verkligheten ser annorlunda ut. Publik, tv-sändningar och mediebevakningen är koncentrerad kring herrfotboll, säger Peter Landström.

– Övergripande handlar det om pengar och sponsorintäkter, säger Mattias Hjelmberg.

Utökad satsning

Riksidrottsförbundet och Svenska Fotbollförbundet är medvetna om att alla idrottsföreningar inte känt till vad de kan söka bidrag för. Det här är något som den borgerliga regeringen tagit fasta på. Carl Johan Swanson är politisk sakkunnig åt kulturministern Lena Adelsohn Liljeroth på Utbildnings- och kulturdepartementet i Stockholm. Han förklarar att regeringen inte menar att Handslagets satsning i sig har varit dålig, utan att kritiken ligger i att den socialdemokratiska regeringen har detaljstyrt verksamheten.

– Idrotten bör i större utsträckning själva få besluta om hur de ska fördela pengarna, säger Carl Johan Swanson.

Föreningar som fått bidrag från Handslaget har varit tvungna att skicka kostnadsredovisningar och besvarade enkäter till sina respektive distriktsförbund. Det här är något som uppfattats som tidskrävande och krångligt av många föreningar. Riksidrottsförbundet hoppas nu på en större frihet när det gäller den nya utökade satsningen på svensk idrott som kommer att ersätta Handslaget.

Under Handslagets tre första år har cirka 8 000 idrottsföreningar runt om i landet fått bidrag till sin verksamhet. På Riksidrottsförbundet hoppas man att satsningar som Handslaget kan bidra till ett starkare föreningsliv. Fler medlemmar och ledare är självklara önskemål.

– Vi hoppas att det gör verksamheten bättre, att fler känner sig välkomna i föreningarna, säger Mattias Hjelmberg.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2007 att idrottsrörelsen tillförs 500 miljoner kronor via Riksidrottsförbundet. Det är alltså en ökning med 100 miljoner från föregående år.

Arbetsrapport:

Ämnesval och syfte:

Jag valde att skriva min artikelserie om ett för mig väldigt intressant ämne – unga fotbollsspelande tjejer. Eftersom det i både morgon- och kvällspressen nästan enbart skrivs om herr- respektive pojkfotboll vill jag på något sätt vara med och föra fram tjejerna till rampljuset.

Jag ställde mig även frågan, varför är det endast de bästa, snabbaste, mest talangfulla spelarna som blir omtalade? Fotbollen är ju trots allt ett lagspel. En stjärna gör inget lag framgångsrikt. Om ett lag däremot är väl samspelat men inte lika duktiga individuellt har de ofta en större chans att nå långt.

Publicering:

Från början var min tanke att artikelserien skulle kunnas publiceras i vilken dagstidning som helst. Fotboll är något många är intresserade av och är lätt att ta till sig. Med närmare eftertanke vore mina texter nog mer passande i en tidning för idrottsintresserade. Hammarby Damfotboll har själva visat intresse för att publicera mitt reportage, men då i en något kortare version. Ett tips jag fick från föreningens sportchef Annelie Norén var även att ta kontakt med Innerstadspress, som muntligt har informerat Hammarby Damfotboll om att de kommer att skriva ett antal artiklar om dem under det kommande året. Det tycker jag låter intressant.

Research:

Fotbollskunskaperna är något jag alltid bär med mig. Jag tycker att det var en oerhörd utmaning att välja att skriva mitt personporträtt om en av mina favoritspelare, Victoria Svensson. Ni kan tro att jag var nervös. I övrigt fokuserade jag mig på att så snabbt som möjligt lära mig så mycket som möjligt om Handslaget, Hammarby Damfotboll.

Något som ställde till lite problem var att jag hade svårt att få intervjuer i början av c-projektet. Victoria Svensson var nyopererad och sjukskriven, Hammarby Damfotboll hade uppehåll i sin träning fram till slutet av november. Det blev desto mer att göra de sista veckorna.

Etiska problem:

Jag har inte stött på några svåra missöden i mitt arbete med artikelserien. En sak jag dock irriterar mig över samhällets allmänna användning av dam- framför allt som har med kvinnlig idrott att göra. Trots att man exempelvis på Svenska Fotbollförbundet är oförstående till varför man jämför herr- och damfotbollen som idrotter, använder de sig själva hela tiden av den urskiljningen. Till en början tänkte jag helt och hållet strunta i att använda ordet dam i mina texter. Tyvärr fick jag ändra mig, eftersom de lätt kunde misstolkas annars.

Citatkontroll:

Intervjun med Mattias Hjelmberg skedde i ett tidigt skede av arbetet. Jag var då inte klar med hur jag ville lägga upp artikeln om Handslaget. Istället för att vänta med citatkontroll tills artikeln var klar valde jag att maila de citat jag tyckte var användbara till Mattias direkt. Mattias har liksom alla andra muntliga källor fått läsa de färdiga artiklarna i slutskedet av arbetet. Jag vet att det inte alltid är bra att låta källorna läsa hela texterna, men i det här fallet ansåg jag att det kändes som det mest naturliga att göra. Bemötandet från mina källor har varit mycket positivt. Samtliga har godkänt sina citat. Jag behövde inte göra några större förändringar utan bara korrigera några småsaker.

Källförteckning:

Intervjuer

Annelie Norén – sportchef i Hammarby Damfotboll, 27 nov 2006 och 28 dec 2006

Adam Zakrewski – huvudtränare F92, 20 och 27 nov 2006, 10 och 28 dec 2006.

Annika Vikander – tränare för F-92, 1 dec 2006

Mats Franzén, marknadsansvarig i Hammarby Damfotboll: 7 dec 2006

Sofia von Schmalensee, spelare i F92: 27 nov 2006, 14 och 28 dec 2006

Olivia Johansson, spelare i F92: 27 nov 2006, 14 och 28 dec 2006

Victoria Svensson, spelare i Djurgården/Älvsjö, 5 dec 2006, samt ett antal gånger per telefon.

Mattias Hjelmberg, Riksidrottsförbundet i Stockholm: 8 nov 2006

Peter Landström, Svenska Fotbollförbundet i Solna: 17 nov 2006

Carl Johan Swanson, politisk sakkunnig, Utbildnings- och kulturdepartementet, telefonintervju 6 dec 2006

Skriftliga källor

”Liedholm, Ljungberg och Ravelli på frimärke när svensk fotboll fyller hundra år” – Pressmeddelande från posten – 26 mars 2004

”Vickan för alle” av Henrik Ystén – Reportage om Victoria Svensson från fotbollsmagasinet Offside nr 5 2003

”Idrott, kön och genus- en kunskapsöversikt” – En rapport utgiven av Riksidrottsförbundet, februari 2003

”Fotbollförbundet och Handslaget - Utvärdering av ” tjejsatsningen”: delrapport 1 och 2” – Eva Olofsson vid Pedagogiska institutionen vid Umeå universitet, 19 maj och 30 november 2006

”Handslaget - Tio goda exempel” – Informationsbroschyr från Svenska Fotbollförbundet

Webbsidor

Hammarby Damfotbolls hemsida - www.hammarbydamfotboll.se

Hammarby Damfotboll F92: s hemsida - www.sportnik.com/start.php3?team&tid=22362

Svenska Fotbollförbundets hemsida - www.svenskfotboll.se

SISU Idrottsutbildarnas hemsida - www.sisuidrottsutbildarna.se

Djurgården/Älvsjös hemsida - www.difdam.nu

Victoria Svenssons hemsida - www.victoriasvensson.com

Riksidrottsförbundets hemsida - www.rf.se

Regeringens hemsida - www.regeringen.se